

Vastaus metsien suojelutoimenpiteiden kartoitusta koskevaan valtuustoaloitteeseen

Kunnanhallitus 07.08.2023 § 203

Valmistelija hallintojohtaja Riina Kivistö

Lempäälän kunnan hallintosäännön 14 luvun 1 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n mukaan aloitteen käsittelee 8 kuukauden kuluessa se viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa.

Kunnanvaltuuston kokouksessa 14.6.2023 valtuutettu Anita Huhtala jätti 13 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen "Metsien suojelutoimenpiteiden kartoitus".

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen yhdyskunnan palvelualueelle valmisteltavaksi.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.
Otteet	yhdyskuntajohtaja, infrapäällikkö

Yhdyskuntalautakunta 07.05.2024 § 88
516/10.00.00/2023

Valmistelijat Tuija Selänpää ja Elina Laukkanen

Valtuustoaloite

Yhdyskunnan palvelualueen valmisteluun on saapunut Anita Huhtalan ja 12 muun valtuutetun ja varavaltuutetun 14.6.2023 allekirjoittama valtuustoaloite "Metsien suojelutoimenpiteiden kartoitus". Aloitteessa tuodaan esille, että metsänhoidossa tulevaisuuteen varautuminen on viisasta. Ilmastonmuutos lisää metsänhoidollisia riskejä ja luonnon monimuotoisuuden heikentyminen linkittyy vahvasti myös metsänhoidollisiin toimenpiteisiin. Suomen uhanalaisista lajeista noin 36 prosenttia elää ensisijaisesti metsissä. Julkisyhteisöillä on vastuu näyttää esimerkkiä luonnonsuojelussa ja luonnon monimuotoisuuden varjelemisessa. Taloudellisesti kunnilla on mahdollisuus suojella omia metsiään, sillä metsistä saatavat tulot eivät ole kuntataloudelle merkittäviä, ensi vuodelle arvioitu tulo on noin 50 000 €. Viisas ja tulevaisuuteen varautunut metsänhoito vähentää myös metsätuhoja, joita ilmastonmuutos tulee väistämättä aiheuttamaan. Aloitteessa esitetään, että Lempäälän kunta selvittää mahdollisuutta suojella osa sen omista metsistä joko metsänhoitosuunnitelman laatimisen yhteydessä tai heti sen valmistumisen jälkeen. Lisäksi esitetään, että kunta toimii aktiivisesti ja aloitteellisesti yhteistyössä sellaisten yksityisten metsänomistajien suuntaan, joilla on

halua suojella omistamia metsiä tai joilla on monimuotoisen luonnonsuojelun kannalta arvokasta metsää mahdollisten suojelutoimenpiteiden mahdollistamiseksi.

Talous- ja taajamametsäsuunnitelmat

Lempäälän kunnan talous- ja taajamametsäsuunnitelmat hyväksyttiin yhdyskuntalautakunnassa 7.11.2023.

Talousmetsien osalta ensisijainen tavoite tulevalle 10 vuoden suunnitelmakaudelle (2024-2034) on hoitaa pahiten kirjanpainajatuhoista kärsineet alueet kuntoon. Tarpeen on myös tehdä taimikonhoitotoimenpiteet ajallaan ja hoitaa tiheät, pusikoituneet, nuoret kasvatusmetsät kasvukuntoon. Heti uudistettavissa olevia kuvioita löytyy useita. Metsäsuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutuksessa tullaan huomioimaan laadittavan luonnon monimuotoisuusohjelman kirjaukset mm. vanhojen metsien suojelun osalta ja metsän uudistuksissa huomioidaan monilajisuus.

Taajamametsissä ensisijainen tavoite tulevalle 10 vuoden suunnitelmakaudelle (2024-2034) on hoitaa kirjanpainajatuhoista eniten kärsineet taajamametsäalueet kuntoon. Metsänhoitotoimenpiteissä huomioidaan alueiden virkistyskäyttö ja turvallisuus. Taajamametsäsuunnitelman mukainen hoitotoimenpide esitetään tapauskohtaisesti olosuhteet ja mahdolliset luonnon monimuotoisuusohjelman kirjaukset huomioiden, osana maisematyölupaprosessia.

Luonnonsuojelu ja sen edistäminen Lempäälässä

Lempäälässä suojeltuja alueita on yhteensä 405 hehtaaria (1,3 % pinta-alasta). Kunnan omistuksesta olevista alueista on suojeltu noin 2,5 %. Prosentuaalisesti määrät ovat pieniä, mutta lähikuntiin verrattuna keskimääräisiä. Esimerkiksi Ylöjärven pinta-alasta on suojeltu 3,5 %. Nokialla oli vuonna 2019 suojeltu 2,0 % kaupungin pinta-alasta ja kaupungin omistuksessa olevista alueista 4,0 %. Pirkkalassa vastaavat luvut vuonna 2020 olivat 0,4 % ja 1,6 %. Kangasalan kaupungin tavoitteena on nostaa kaupungin omistuksessa olevien alueiden suojeluprosentti 4 %:iin. Lähikunnista myös Pirkkalalla, Nokialla ja Tampereella on tavoitteena lisätä suojelualueiden määrää lähivuosina. Joulukuussa 2023 hyväksyttiin Lempäälän kunnan ensimmäiseen luonnon monimuotoisuusohjelmaan vuosille 2024–2031 sisältyvä myös tavoite suojelupinta-alan lisäämisestä.

Luonnon monimuotoisuusohjelmassa viherverkostojen vahvistaminen on yksi ohjelman viidestä tavoitteesta. Viherverkostot ovat tärkeitä ekosysteemipalveluiden säilymiselle ja siten ihmisten hyvinvoinnille. Lisäksi ne ylläpitävät lajistollista monimuotoisuutta ja mahdollistavat eliöiden siirtymisen elinympäristölaikusta toiseen. Kattava suojelualueverkosto tukee osaltaan viherverkostojen säilymistä.

Viherverkostojen vahvistamiseen liittyy luonnon monimuotoisuusohjelman toimenpide, jossa selvitetään kunnan omistuksessa olevien metsäalueiden suojelupotentiaali. Metsänhoitosuunnitelmissa on tarkasteltu jossain määrin arvokkaita elinympäristöjä, mutta suojelun edistäminen vaatii tarkempia maastoinventointeja mm. lajiston ja luontotyyppien osalta. Maastokartoitukset aloitettiin kesällä 2023 osana Lempäälän arvokkaiden luontokohteiden päivitysinventointeja. Ne jatkuvat kesällä 2024, jolloin pääpaino tulee olemaan metsänhoitosuunnitelman mukaisten vanhojen metsien inventoinneissa.

Kesällä 2023 inventoidun Merunmetsän osalta ollaan aloittamassa neuvotteluita Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa alueen soveltuvuudesta METSO-suojelukohteeksi vuoden 2024 valtuuston hyväksymän talousarviotavoitteen mukaisesti. Jatkossa soveltuvien alueiden suojelua tarkastellaan erillisessä päätöksentekoon tuotavassa luonnonsuojeluohjelmassa.

Suojeluun soveltuvia arvokkaita kohteita löytyy Lempäälästä myös yksityisten maanomistajien mailta. Heitä kannustetaan vapaaehtoiseen suojeluun neuvonnan keinoin.

Toimivalta: Kunnanhallitus on lähettänyt valtuustoaloitteen yhdyskunnan palvelualueen valmisteltavaksi.

Lisätietoja: ympäristötarkastaja Tuija Selänpää p. 041 730 9603 (lumo-ohjelma) ja vihertyönjohtaja Isto Mäkinen p. 050 3839 618 (metsäsuunnitelmat)

Esittelijä	Yhdyskuntajohtaja
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.
Tiedoksi	ympäristöpäällikkö, infrapäällikkö, ympäristötarkastaja (Selänpää) ja vihertyönjohtaja (Mäkinen)